

ปัญหาการศึกษาต่อของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปัญหาการจัดการศึกษาของไทยที่เป็นปัญหาสำคัญ คือ ปัญหาการศึกษาต่อของนักเรียนในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาของนักเรียนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รัฐบาลได้พยายามกระตุ้นให้นักเรียนได้ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษามากขึ้น เพราะตระหนักดีว่าการพัฒนาประเทศโดยใช้ประชาชนที่มีความรู้ระดับประถมศึกษา ซึ่งได้รับการเรียนรู้ด้านวิชาชีพ เพียงเฉพาะชั้นพื้นฐานต่าง ๆ ขาดความรู้และทักษะในวิชาชีพนั้น โอกาสที่จะปรับปรุงความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของตนให้ดีขึ้นก็เป็นไปได้ยาก จากแผนการพัฒนการศึกษาแห่งชาติทุกฉบับ รัฐบาลได้ตั้งความมุ่งหวังที่จะให้เยาวชนที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษามากขึ้น แต่รัฐบาลก็ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ จากแผนพัฒนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) (2526 : 9) ได้สรุปผลการรับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไว้ดังนี้

1. การรับนักเรียนเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนพัฒนการศึกษา ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ปรากฏว่า รับนักเรียนได้ต่ำกว่าเป้าหมาย คือ รับได้เพียง 42.08 ร้อยละเอียตตามตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 การรับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5

ปีการศึกษา	นักเรียนชั้น ป.6	เป้าหมายการรับนักเรียน	รับได้จริง	ร้อยละต่อนักเรียน
		ชั้น ม. 1 ตามแผนฯ 5		
2525	972,348	423,523	404,910	41.7
2526	1,053,547	467,280	448,072	42.5
2527	1,144,701	505,910	489,871	42.7
2528	1,076,492	572,435	447,567	42.58
2529	1,009,206	508,080	421,339	41.75
รวม	5,256,594	2,477,228	2,211,759	42.08

ที่มา : 1. จากแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

2. การรับนักเรียน นักศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2527
3. รายงานผลการรับนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2527

2. การรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2530-2531 ปรากฏว่า อัตราการเรียนต่อก็ยังต่ำอยู่ คือในปีการศึกษา 2529 รับนักเรียนได้ 421,339 คน จากนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 1,009,206 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75 ในปีการศึกษา 2530 รับนักเรียนได้ 423,296 คน จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 1,024,507 คน คิดเป็นร้อยละ 41.32 และปีการศึกษา 2531 รับนักเรียนได้ 439,802 มาจากนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 1,014,089 คน คิดเป็นร้อยละ 43.37 ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 อัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปี 2530-2531

ปี	จำนวนนักเรียนที่จบชั้น ป.6	จำนวนนักเรียนที่เรียนต่อ ม.1	อัตราการเรียนต่อ
2530	1,024,507	423,296	41.33
2531	1,014,089	439,802	43.37

เมื่อพิจารณาอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามจังหวัดต่าง ๆ จังหวัดที่มีอัตราการเรียนต่อสูงสุดในปี 2531 คือ กรุงเทพมหานคร มีอัตราการเรียนต่อร้อยละ 95.2 จังหวัดที่มีอัตราการเรียนต่อต่ำสุดคือ จังหวัดบุรีรัมย์ คือร้อยละ 22.3 ในขณะที่จังหวัดนครราชสีมาซึ่งมีขนาดใหญ่และมีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ อัตราการศึกษาต่อมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเพียงร้อยละ 32.7 ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 จังหวัดที่มีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงสุด และต่ำสุด ปี 2531

จังหวัด	อัตราการเรียนต่อ
กรุงเทพมหานคร	95.2
นนทบุรี	89.2
ภูเก็ต	86.9
สมุทรปราการ	81.5
สิงห์บุรี	71.0
นครราชสีมา	32.7
อุดรธานี	24.0
หนองคาย	23.9
ศรีสะเกษ	23.9
อุบลราชธานี	23.9
บุรีรัมย์	22.3

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับโอกาสในการศึกษาต่อ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสในการศึกษาต่อมัธยมศึกษาตอนต้น กับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในครอบครัวของนักเรียนในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับโอกาสการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนในจังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและโอกาสในการศึกษาต่อขึ้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับโอกาสการศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนในจังหวัดนครราชสีมาในปีการศึกษา 2532 เท่านั้น

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดกรมสามัญศึกษาที่มีกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2533 จำนวน 350 คน และผู้ปกครองนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นปีที่ 6 ปีการศึกษา 2532 ที่ไม่ได้ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 350 คน โดยสุ่มจาก 12 อำเภอ คือ

- 1) อำเภอเมืองนครราชสีมา
- 2) อำเภอสีคิ้ว
- 3) อำเภอปักธงชัย
- 4) อำเภอปากช่อง
- 5) อำเภอครบุรี
- 6) อำเภอโชคชัย
- 7) อำเภอโนนไทย
- 8) อำเภอห้วยแถลง
- 9) อำเภอจักราช
- 10) อำเภอเสิงสาง
- 11) อำเภอบ้านเหลื่อม
- 12) อำเภอขามทะเลสอ

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

ก. สถานภาพทางเศรษฐกิจ

1. อาชีพของบิดามารดา
2. รายได้ของบิดามารดา
3. ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา

ข. สถานภาพทางสังคม

4. จำนวนพี่น้องของนักเรียน
5. จำนวนพี่น้องที่กำลังเรียนอยู่ทั้งหมด
6. จำนวนพี่ที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า
7. การศึกษาของบิดา
8. สถานภาพทางการสมรสของบิดามารดา
9. ที่พักอาศัยปัจจุบัน
10. ความต้องการให้ศึกษาต่อของบิดามารดา
11. ความสะดวกในการเดินทางโรงเรียนมัธยมศึกษา
12. ระยะทางจากบ้านพักของนักเรียนถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา

ค. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

13. กลุ่มทักษะ
14. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
15. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
16. กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ โอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปี 2532 ในจังหวัดนครราชสีมา

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลทั้งหมดซึ่งได้จากแบบสอบถามสำหรับนักเรียนและผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างถือว่าเป็นข้อมูลที่ตอบตามความเป็นจริง

คำสำคัญ (Key word) สำหรับเรื่องนี้ คือ

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โอกาสในการศึกษาต่อ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพของบิดา รายได้ของบิดามารดา และ ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา

สถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ จำนวนพี่น้อง การศึกษาของพี่น้อง การศึกษาของบิดา ระยะทางไปโรงเรียนมัธยมศึกษา ความสะดวกในการเดินทางไปโรงเรียนมัธยมศึกษา สถานภาพ การสมรสของบิดามารดา ความต้องการให้ศึกษาต่อของบิดามารดา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของ นักเรียนในปีการศึกษา 2532 4 กลุ่ม คือ กลุ่มทักษะกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่ม สร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนในการรับนักเรียน เข้าศึกษาต่อใน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนของรัฐบาล
2. เป็นข้อมูลในการขยายโอกาสในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของนักเรียน ให้มากขึ้น
3. เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งโรงเรียนในสังกัดประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีความเข้าใจในปัญหา เพื่อช่วยแก้ไขร่วมกันต่อไป